Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

31. mája 2017 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Článok 45 ZFEÚ — Voľný pohyb pracovníkov — Povinnosť registrácie vozidla, ktoré patrí osobe s bydliskom v Belgicku a ktoré sa má používať v Taliansku“

Vo veci C-420/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Frankofónny súd prvého stupňa Brusel, Belgicko) z 12. júna 2015 a doručený Súdnemu dvoru 30. júla 2015, ktorý súvisí s trestným konaním proti

U,

SÚDNY DVOR (piata komora)

v zložení: predseda piatej komory J. L. da Cruz Vilaça (spravodajca), sudcovia M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits a F. Biltgen,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— U, v zastúpení: J. Waldron, avocate,

— grécka vláda, v zastúpení: S. Papaïoannou a K. Nasopoulou, splnomocnené zástupkyne,

— Európska komisia, v zastúpení: D. Martin a M. Kellerbauer, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 18, 20, 45, 49 a 56 ZFEÚ.

* Jazyk konania: francúzština.

2 Tento návrh bol podaný v rámci trestného konania vedeného voči U, talianskemu štátnemu príslušníkovi, úradníkovi Európskej komisie, ktorý v Belgicku riadil motorové vozidlo zaregistrované v Taliansku.

Právny rámec

Belgické právo

3 Článok 2 ods. 1 kráľovského nariadenia z 20. júla 2001 o registrácii vozidiel (*Moniteur belge* z 8. augusta 2001, ďalej len „kráľovské nariadenie z 20. júla 2001“) stanovuje:

„Vozidlo možno uviesť do prevádzky len vtedy, ak je zaregistrované a vybavené tabuľkou s evidenčným číslom pridelenou pri registrácii.“

4 Podľa odseku 2 tohto článku však registrácia nie je povinná v prípade niektorých vozidiel z dôvodu ich osobitných vlastností.

5 Článok 3 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Osoby s bydliskom, resp. so sídlom v Belgicku zaregistrujú vozidlá, ktoré plánujú uviesť do prevádzky v Belgicku, v registri vozidiel podľa článku 6, a to aj v prípade, ak tieto vozidlá už boli zaregistrované v zahraničí.

Bydliskom, resp. sídlom v Belgicku sa rozumie, že tieto osoby spĺňajú niektorú z nasledujúcich podmienok:

a) sú zapísané v registri obyvateľstva v belgickej obci,

…

…“

6 V odseku 2 tohto článku sa uvádzajú prípady, keď registrácia vozidiel v Belgicku, ktoré sú zaregistrované v zahraničí a uvedené do prevádzky osobami s bydliskom v tomto členskom štáte, nie je povinná.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

7 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že 22. novembra 2013 skontrolovala polícia v Bruseli (Belgicko) pána U, keď riadil svoje motorové vozidlo zaregistrované v Taliansku.

8 Vnútroštátny súd uvádza, že podľa policajnej zápisnice má U trvalý pobyt v Belgicku a má taliansky aj belgický vodičský preukaz.

9 Pred uvedeným súdom U spresnil, že pracuje ako úradník Európskej komisie a má bydlisko v Belgicku aj v Taliansku, kam cestuje každý týždeň, pretože vyučuje na Univerzite v Pise, a tiež z rodinných dôvodov spojených s chorobou jeho otca. Uviedol, že vlastní dve motorové vozidlá, jedno zaregistrované v Belgicku a druhé v Taliansku, pričom toto druhé vozidlo používa prevažne v tomto druhom členskom štáte. Vysvetlil tiež, že v deň kontroly cez Belgicko len prechádzal, keďže v predchádzajúci deň bol v Taliansku a v Bruseli mal len vyzdvihnúť osobu, s ktorou následne odcestoval na seminár do Nemecka. Po skončení seminára sa mal U vrátiť do Talianska, nechať tam svoje vozidlo a vrátiť sa do Belgicka lietadlom.

10 Rozsudkom policajného súdu v Bruseli (Belgicko) z 10. septembra 2014 mu bola uložená pokuta okrem iného z toho dôvodu, že uviedol do prevádzky na verejnej komunikácii vozidlo, ktoré predtým nebolo zaregistrované v Belgicku, v rozpore s ustanoveniami kráľovského nariadenia z 20. júla 2001.

11 Na základe odvolania, ktoré U podal, vnútroštátny súd pripomína, že otázkou prípadnej nezlučiteľnosti článkov 2 a 3 kráľovského nariadenia z 20. júla 2001 a ustanovení Zmluvy FEÚ týkajúcich sa voľného pohybu osôb sa už čiastočne zaoberali tak belgická Conseil d'État (Štátna rada) v stanovisku 31.530/4 z 13. júna 2001, ako aj Súdny dvor vo svojom rozsudku z 15. decembra 2005, Nadin a Nadin-Lux (C-151/04 a C-152/04, EU:C:2005:775).

12 Za týchto podmienok Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Frankofónny súd prvého stupňa Brusel, Belgicko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Sú články 2 a 3 kráľovského nariadenia z 20. júla 2001… v rozpore s článkami 18, 20, 45, 49 a 56 [ZFEÚ], keďže vozidlá patriace osobe s bydliskom v inom členskom štáte Európskej únie, než je [Belgické kráľovstvo], zaregistrované v tomto inom členskom štáte, sa na ich prevádzku v Belgicku – aj keď len na účely prejazdu cez tento štát – musia zaregistrovať v Belgicku, pokiaľ má táto osoba bydlisko aj v Belgicku?“

O prejudiciálnej otázke

13 Pokiaľ ide o ustanovenia Zmluvy uplatniteľné na konanie vo veci samej, na úvod treba uviesť, že na štátneho príslušníka Únie, akým je U, pracovníka jej inštitúcie alebo orgánu v inom členskom štáte, ako je jeho členský štát pôvodu, sa vzťahuje pôsobnosť článku 45 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 3. októbra 2000, Ferlini, C-411/98, EU:C:2000:530, bod 42, zo 16. decembra 2004, My, C-293/03, EU:C:2004:821, bod 47, ako aj zo 6. októbra 2016, Adrien a i., C-466/15, EU:C:2016:749, body 24 a 25).

14 Článok 49 ZFEÚ, ktorý zakazuje obmedzenia slobody usadiť sa, sa pritom na spor vo veci samej neuplatňuje, keďže táto sloboda sa týka prístupu k samostatne zárobkovej činnosti a jej výkonu.

15 V rámci toho nie je relevantný ani článok 56 ZFEÚ, keďže v spise, ktorý má k dispozícii Súdny dvor, sa neuvádza žiadna skutočnosť, na základe ktorej by sa mohla preukázať súvislosť medzi situáciou dotknutou vo veci samej a výkonom slobodného poskytovania služieb stanovenom v tomto článku.

16 Článok 18 ZFEÚ možno uplatniť samostatne len v prípadoch upravených právom Únie, pre ktoré Zmluva nestanovuje žiadny osobitný zákaz diskriminácie. Zásada zákazu diskriminácie pritom bola v oblasti voľného pohybu pracovníkov vykonaná článkom 45 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. októbra 2012, Prete, C-367/11, EU:C:2012:668, body 18 a 19).

17 Napokon článok 20 ZFEÚ, ktorý stanovuje občianstvo Únie, sa obmedzuje na konštatovanie, že občania Únie požívajú práva a majú povinnosti podľa Zmluvy. V tomto ohľade teda nemôže byť samostatne použitý vo vzťahu k osobitným ustanoveniam Zmluvy, ktoré upravujú práva a povinnosti občanov Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. decembra 2004, My, C-293/03, EU:C:2004:821, bod 32).

18 Vzhľadom na tieto úvahy sú články 18, 20, 49 a 56 ZFEÚ bezpredmetné v rámci konania vo veci samej.

19 Prejudiciálnu otázku preto treba preformulovať tak, že má dať odpoveď na otázku, či sa má článok 45 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, podľa ktorej je pracovník s bydliskom v tomto členskom štáte povinný zaregistrovať v ňom vozidlo, ktorého je majiteľom a ktoré je zaregistrované v inom členskom štáte, aby ho v prvom uvedenom členskom štáte mohol používať, čo i len sporadicky.

20 V tejto súvislosti treba na úvod uviesť, že článok 45 ZFEÚ bráni akémukoľvek opatreniu, ktoré aj keď sa uplatňuje bez diskriminácie na základe štátnej príslušnosti, môže štátnym príslušníkom Únie brániť vo výkone základných slobôd zaručených Zmluvou alebo spôsobiť, že tento výkon sa stane menej príťažlivým (rozsudok zo 6. októbra 2016, Adrien a i., C-466/15, EU:C:2016:749, bod 26). Obmedzenie voľného pohybu osôb, hoci malého rozsahu alebo nepatrného významu, je teda článkom 45 ZFEÚ zakázané (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. júla 2012, Komisia/Španielsko, C-269/09, EU:C:2012:439, bod 55 a citovanú judikatúru).

21 Ďalej Súdny dvor konštatoval, že povinnosť, ktorá prináleží pracovníkom s bydliskom v jednom členskom štáte zaregistrovať v tomto členskom štáte služobné vozidlo poskytnuté spoločnosťou, ktorá má sídlo v inom členskom štáte, predstavuje prekážku voľného pohybu pracovníkov (pozri v tomto zmysle rozsudky z 15. septembra 2005, Komisia/Dánsko, C-464/02, EU:C:2005:546, body 46 a 52, ako aj z 15. decembra 2005, Nadin a Nadin-Lux, C-151/04 a C-152/04, EU:C:2005:775, bod 36).

22 Okrem toho rozhodol, že prekážkou voľného pohybu pracovníkov môže byť aj právna úprava, ktorá – aj keď sa uplatňuje bez ohľadu na štátnu príslušnosť dotknutých pracovníkov – ovplyvňuje nielen prístup k pracovnému trhu, ale aj podmienky výkonu hospodárskej činnosti (rozsudok z 15. septembra 2005, Komisia/Dánsko, C-464/02, EU:C:2005:546, body 36 a 37).

23 Napokon v rámci sporu týkajúceho sa uplatňovania toho istého článku 3 kráľovského nariadenia z 20. júla 2001 dotknutého vo veci samej, Súdny dvor v podstate konštatoval, že členské štáty môžu stanoviť takú povinnosť registrácie, ako je stanovená v tomto článku, pokiaľ ide o služobné vozidlo už zaregistrované v inom členskom štáte a poskytnuté pracovníkovi so sídlom v Belgicku, ktorý vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť, ak sa má toto vozidlo prevažne trvalo používať na území prvého členského štátu alebo sa v skutočnosti takýmto spôsobom používa (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. decembra 2005, Nadin a Nadin-Lux, C-151/04 a C-152/04, EU:C:2005:775, body 41 až 43).

24 V prejednávanej veci z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že podľa článkov 2 a 3 kráľovského nariadenia z 20. júla 2001 belgické orgány uložia pokutu rezidentom, ktorí uvedú do prevádzky na cestách v tomto členskom štáte motorové vozidlo, ktorého sú majiteľmi a ktoré už bolo zaregistrované v inom členskom štáte.

25 Treba konštatovať, že táto prax bráni štátnemu príslušníkovi Únie s bydliskom v Belgicku, ktorý opustil svoj členský štát pôvodu a využil svoje právo na voľný pohyb ako pracovník, používať – aj keď len marginálne – belgickú cestnú sieť s motorovým vozidlom, ktorého je majiteľom a ktoré už zaregistroval v inom členskom štáte.

26 Za týchto okolností povinnosť registrácie, ako ju vymedzujú články 2 a 3 kráľovského nariadenia z 20. júla 2001, hoci sa uplatňuje na všetkých belgických rezidentov bez rozdielu v štátnej príslušnosti, môže sťažiť výkon základnej slobody stanovenej v článku 45 ZFEÚ alebo ju urobiť menej príťažlivou. Takáto povinnosť preto predstavuje prekážku voľného pohybu pracovníkov.

27 Pokiaľ ide o možné odôvodnenie takej prekážky, z informácií, ktoré má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že motorové vozidlo, ktoré patrí U a je zaregistrované v Taliansku, sa malo prevažne používať na území tohto členského štátu.

28 Keby skutočne išlo o také používanie tohto motorového vozidla – čo musí overiť vnútroštátny súd – podmienka väzby na členský štát, ktorý uložil povinnosť registrácie, stanovená v bode 23 tohto rozsudku, by nebola splnená.

29 Vnútroštátna právna úprava, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, by tak bola odôvodnená iba z dôvodu výnimočných opatrení výslovne uvedených v článku 45 ods. 3 ZFEÚ, alebo ak by sledovala legitímny cieľ zlučiteľný so Zmluvou a bola by odôvodnená naliehavými dôvodmi

všeobecného záujmu. V takom prípade by však bolo ešte potrebné, aby jej uplatnenie mohlo zaručiť dosiahnutie sledovaného cieľa a nešlo nad rámec toho, čo je na dosiahnutie tohto cieľa nevyhnutné (rozsudok z 15. septembra 2005, Komisia/Dánsko, C-464/02, EU:C:2005:546, bod 53).

30 Vnútroštátny súd pritom neuviedol nijaký dôvod, ktorý by odôvodňoval prekážku voľného pohybu pracovníkov, ktorá je vymedzená v článkoch 2 a 3 kráľovského nariadenia z 20. júla 2001, tak, ako ju uplatňujú belgické orgány. Ani belgická vláda nepredložila nijaké odôvodnenie týchto ustanovení.

31 Za týchto okolností treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 45 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, podľa ktorej je pracovník s bydliskom v tomto členskom štáte povinný zaregistrovať v ňom vozidlo, ktorého je majiteľom, ale ktoré už je zaregistrované v inom členskom štáte a je určené predovšetkým na používanie na území tohto iného členského štátu.

O trovách

32 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 45 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, podľa ktorej je pracovník s bydliskom v členskom štáte povinný zaregistrovať v ňom vozidlo, ktorého je majiteľom, ale ktoré už je zaregistrované v inom členskom štáte a je určené predovšetkým na používanie na území tohto iného členského štátu.

Podpisy